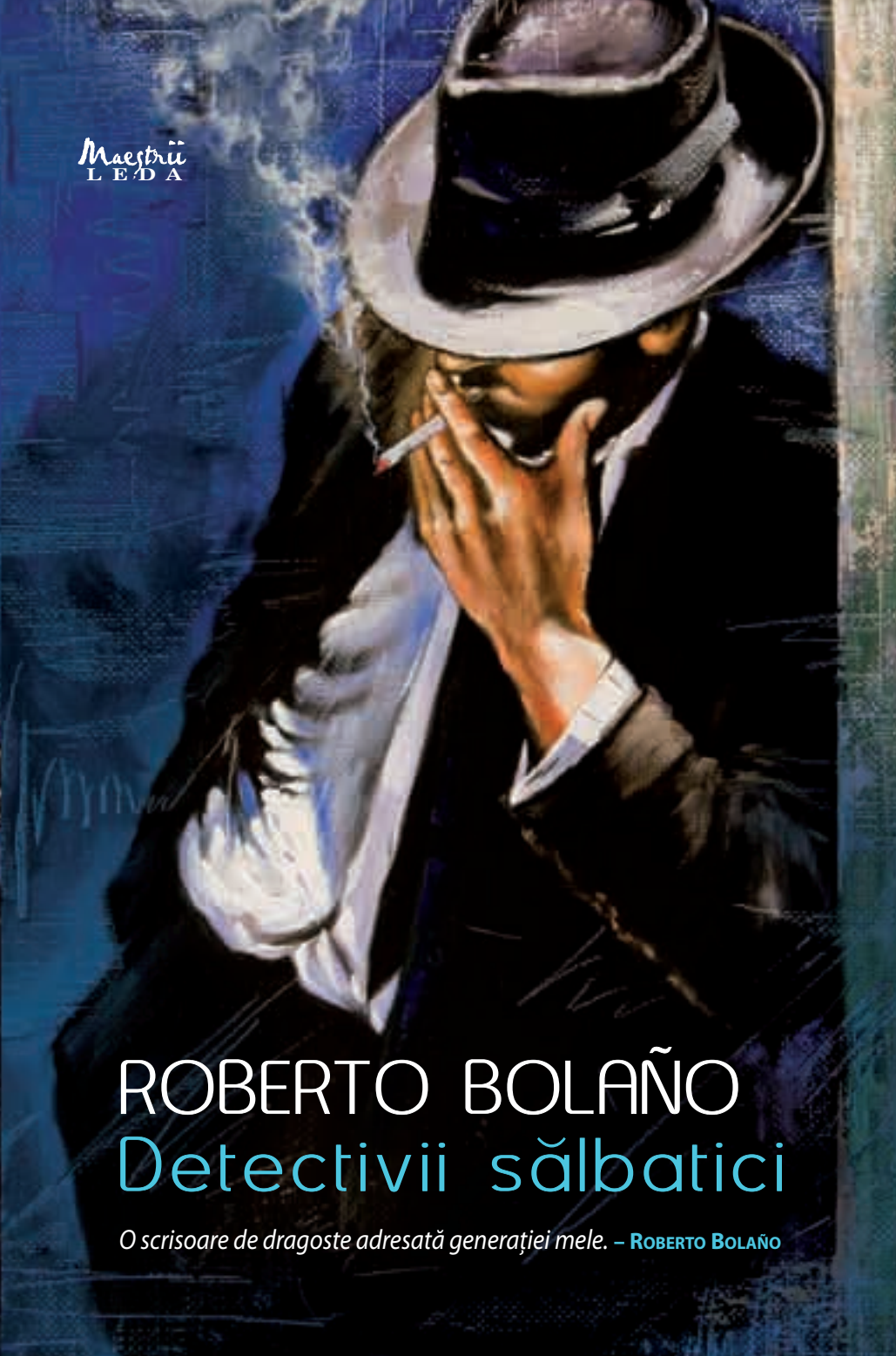

Maeștrii LEDA

ROBERTO BOLAÑO
Detectivii sălbatici

O scrisoare de dragoste adresată generației mele. – ROBERTO BOLAÑO

2 noiembrie

Am fost invitat în mod cordial să fac parte din realismul visceral. Bineînțeles, am acceptat. Nu a fost nici o ceremonie de inițiere. Mai bine.

3 noiembrie

Nu ştiu foarte bine în ce constă realismul visceral. Am şaptesprezece ani, mă numesc Juan García Madero, sunt student în primul semestru la Drept. Eu nu voiam să studiez Dreptul, ci Literele, dar unchiul meu a insistat şi până la urmă am cedat. Sunt orfan. O să fiu avocat. Asta le-am spus unchiului şi mătuşii mele şi apoi m-am încuiat în camera mea şi am plâns toată noaptea. Sau cel puțin o bună parte de noapte. Pe urmă, cu aparentă resemnare, am intrat la glorioasa Facultate de Drept, dar după o lună m-am înscris la atelierul de poezie condus de Julio César Álamo, la Facultatea de Litere şi Filozofie, şi astfel i-am cunoscut pe realiştii viscerali sau viscerealiştii sau chiar vicerealiştii cum le place să îşi spună uneori. Până atunci fusesem la atelier de patru ori şi niciodată nu se petrecuse nimic, ceea ce e un fel de a vorbi, fiindcă dacă stai să te gândeşti mereu se petrecea câte ceva: citeam poezii şi Álamo, în funcție de dispoziție, le lăuda sau le desființa; citea cineva, Álamo critica, citea altcineva, Álamo critica, iar mai citea unul,

Álamo critica. Uneori Álamo se plictisea şi ne cerea nouă (celor care nu citeam în momentul acela) să criticăm şi noi, şi atunci noi criticam şi Álamo se apuca să citească ziarul.

Metoda era perfectă pentru ca nimeni să nu fie prieten cu nimeni sau ca prieteniile să se cimenteze într-o atmosferă maladivă şi de ranchiună.

Pe de altă parte nu pot spune că Álamo era un critic bun, cu toate că vorbea mereu de critică. Acum cred că vorbea ca să vorbească. Ştia ce este o perifrază, nu foarte bine, dar ştia. Dar nu ştia ce este un pentapod (care, cum ştie toată lumea, în metrica clasică este un sistem de cinci picioare), şi nu ştia nici ce este un nicarheu (care este un vers asemănător cu falaicul), nici ce este un tetrastih (care este o strofă de patru versuri). De unde ştiu că nu le ştia? Pentru că am comis eroarea, în prima zi de atelier, să-l întreb. Nu ştiu ce naiba mi-a venit. Unicul poet mexican care ştie pe dinafară chestiile astea este Octavio Paz (marele nostru duşman), restul habar n-au, cel puțin aşa mi-a spus Ulises Lima la câteva minute după ce m-am alăturat şi am fost acceptat prieteneşte în rândurile realismului visceral. A-i pune acele întrebări lui Álamo a fost, cum mi-am dat seama curând, o dovadă a lipsei mele de tact. La început am crezut că zâmbetul pe care mi-l adresa se datora admirației. Pe urmă mi-am dat seama că era mai degrabă dispreț. Poeții mexicani (presupun că poeții în general) te detestă când le aminteşti de ignoranța lor. Dar eu nu m-am lăsat intimidat şi după ce mi-a făcut praf două poeme la a doua şedință la care asistam, l-am întrebat dacă ştie ce este un *rispetto*. Álamo a crezut că îi cer *respect* pentru poeziile mele şi s-a lansat într-un discurs despre critica obiectivă (ca să nu-şi piardă obiceiul), ce este un teren minat pe care trebuie să-l traverseze orice tânăr poet, etcetera, dar nu l-am lăsat să continue şi după ce i-am explicat că niciodată în scurta mea viață nu cerusem respect pentru creațiile

mele i-am pus aceeaşi întrebare, încercând de data asta să o formulez cât mai clar posibil.

— Nu-mi veni cu căcănării, García Madero, a spus Álamo.

— Un *rispetto*, iubite maestre, este un tip de poezie lirică, de dragoste, ca să fim mai exacți, asemănătoare cu un *strambotto*, care are şase sau opt endecasilabi, primii patru în formă de catren ab/ab şi următorii împerecheați. De exemplu…, şi mă şi pregăteam să-i dau unul sau două exemple când Álamo s-a ridicat dintr-un salt şi a pus capăt discuției.

Ce s-a întâmplat după aceea este neclar (deşi eu am memorie bună); îmi amintesc râsul lui Álamo şi râsetele celor patru sau cinci colegi de atelier, distrându-se probabil cu vreo glumă pe socoteala mea.

Altul în locul meu n-ar mai fi călcat pe la atelier, dar în ciuda nefastelor mele amintiri (sau lipsei amintirilor, în cazul de față la fel de nefastă sau mai nefastă chiar decât memorizarea mnemotehnică a acelora), săptămâna următoare eram prezent, punctual ca întotdeauna.

Cred că m-am întors împins de destin. Era a cincea mea şedință la atelierul lui Álamo (dar ar fi putut fi la fel de bine a opta sau a noua, în ultimul timp am observat că timpul se contractă sau se dilată cum vrea el) şi tensiunea, curentul alternativ al tragediei se simțea în aer fără ca nimeni să reuşească să explice cărei cauze i se datora. În primul rând, eram toți, cei şapte ucenici de poet înscrişi de la început, ceva ce nu se mai întâmplase în şedințele precedente. Eram de asemenea nervoşi. Însuşi Álamo, de obicei foarte liniştit, nu era în apele lui. Pentru o clipă m-am gândit că poate avusese loc asasinarea decanului facultății, răpirea vreunui profesor de la Filozofie sau ceva de genul ăsta. Dar nu se întâmplase nimic din toate astea şi adevărul este că nimeni nu avea motive să fie nervos. Dar poezia (adevărata poezie) este aşa; se face presimțită, pluteşte în aer, asemenea

cutremurelor pe care se zice că le presimt unele animale dotate în mod special pentru asta. (Aceste animale sunt şerpii, viermii, şobolanii şi unele păsări.) Ce s-a petrecut în continuare a fost neaşteptat dar având ceva ce cu riscul de a fi mitocan îndrăznesc să califc drept minunat. Au venit doi poeți real visceralişti şi Álamo ni i-a prezentat, fără chef, deşi îl cunoştea personal doar pe unul dintre ei, pe celălalt îl ştia din auzite sau i se părea cunoscut numele sau cineva îi vorbise de el, dar ni l-a prezentat.

Nu ştiu ce făceau acolo. Vizita părea în mod clar de natură beligerantă, deşi nu lipsită de o nuanță propagandistică şi de prozelitism. La început, real visceralştii au păstrat tăcerea şi au fost rezervați. Álamo, la rândul lui, a adoptat o postură diplomatică, uşor ironică, de aşteptare a evenimentelor, dar puțin câte puțin, în fața timidității străinilor, a prins curaj şi după o jumătate de oră atelierul era acelaşi dintotdeauna. Atunci a început bătălia. Real visceralştii au pus sub semnul întrebării sistemul critic practicat de Álamo; acesta, la rândul lui, i-a acuzat pe real visceralişti că sunt suprarealişti de două parale şi falşi marxişti, fiind sprijinit în acest atac de cinci membri ai atelierului, adică de toți cu excepția unui tip foarte slab care avea întotdeauna la el o carte de Lewis Carroll şi nu vorbea aproape niciodată, şi a mea, atitudine ce, sincer să fiu, m-a surprins, căci cei ce îl apărau cu atâta ardoare pe Álamo erau aceiaşi care acceptau cu stoicism criticile lui implacabile şi acum se arătau (lucru ce mi s-a părut surprinzător) cei mai fideli apărători ai săi. În acea clipă m-am decis să-mi aduc şi eu mica mea contribuție şi l-am acuzat pe Álamo că habar n-are ce este un *rispetto*; real visceralştii au recunoscut în mod public că nici ei nu ştiu ce este dar observația mea li s-a părut pertinentă şi aşa au afirmat; unul dintre ei m-a întrebat ce vârstă am, eu i-am spus că am şaptesprezece ani şi am încercat să mai explic o dată ce este un *rispetto*; Álamo era roşu de furie; membrii atelierului m-au acuzat de pedanterie (unul dintre

ei a spus că sunt academist); real visceralii mi-au luat apărarea; şi odată lansat, i-am întrebat pe Álamo şi pe cei din atelier în general dacă îşi aduc aminte măcar ce este un nicarheu sau un tetrastih. Şi nimeni n-a ştiut să răspundă.

Discuția nu a degenerat, aşa cum mă aşteptam, într-o cotonogeală generală. Trebuie să recunosc că m-ar fi încântat. Şi cu toate că unul dintre membrii atelierului i-a promis lui Ulises Lima că într-o zi o să-i stâlcească mutra, până la urmă nu s-a întâmplat nimic, vreau să spun nimic violent, deşi eu am reacționat la amenințare (care, repet, nu era la adresa mea), asigurându-l pe cel ce ne amenințase că sunt totalmente la dispoziția lui în orice loc din campus, în ziua şi la ora pe care le doreşte.

Sfârşitul întâlnirii a fost surprinzător. Álamo l-a sfidat pe Ulises Lima să citească un poem de-al său. Acesta nu s-a lăsat rugat şi a scos dintr-un buzunar al gecii nişte hârtii murdare şi cocoloşite. Ce nasol, mi-am zis, fraierul ăsta s-a băgat singur în gura lupului. Cred că am închis ochii de ruşine pentru el. Vreme este să reciți poezii şi vreme este să boxezi. Pentru mine, acum era aceasta din urmă. Am închis ochii, cum am mai spus, şi l-am auzit pe Lima dregându-şi glasul. Am auzit tăcerea (dacă asta este posibil, deşi mă îndoiesc) cam neplăcută ce se făcuse în jurul lui. Şi în sfârşit i-am auzit vocea citind cel mai bun poem pe care îl auzisem vreodată. Apoi Arturo Belano s-a ridicat şi a spus că sunt în căutare de poeți dispuşi să colaboreze la revista pe care real visceraliştii aveau intenția s-o publice. Tuturor le-ar fi plăcut să se înscrie, dar după discuția avută se simțeau cam ruşinați şi nimeni n-a deschis gura. Când s-a terminat atelierul (mai târziu decât de obicei), m-am dus cu ei până la stația de autobuz. Era prea târziu. Nu mai trecea nici unul, aşa că am decis să luăm împreună un maxi-taxi până la Reforma şi de acolo am mers pe jos până la un bar de pe strada Bucareli unde am stat până târziu şi am vorbit despre poezie.

Un roman extraordinar în toate sensurile, care confirmă strălucitoarea calitate literară a lui Roberto Bolaño, un autor recunoscut de critica cea mai exigentă ca una dintre marile revelații ale literaturii latinoamericane din anii '90.

Arturo Belano şi Ulises Lima, detectivii sălbatici, pornesc în căutarea Cesáreei Tinajero, misterioasa scriitoare dispărută în Mexic în anii imediat următori Revoluției. Călătoria propriu-zisă şi consecințele ei se prelungesc timp de douăzeci de ani, din 1976 până în 1996, timpul canonic al oricărei peregrinări, bifurcându-se prin multiple personaje şi continente, într-o narațiune uluitoare ce reuneşte iubire şi moarte, asasinate şi escapade turistice, case de nebuni şi universități, dispariții şi apariții.

Scenariul ne poartă prin Mexic, Nicaragua, Statele Unite, Franța, Spania, Austria, Israel şi Africa, pe urmele celor doi poeți „disperați" (traficanți de droguri câteodată), enigmaticii protagoniști ai acestei cărți care se poate citi şi ca un extrem de rafinat thriller de Orson Welles, străbătut de un umor iconoclast şi feroce.

Roman distins cu Premiul Rómulo Gallegos

„… genul de roman pe care l-ar fi scris Borges…"
– Ignacio Echevarría

„*Detectivii sălbatici* aparține familiei literare din care fac parte *Şotronul* [lui Julio Cortázar] şi *Paradisul* [lui José Lezama Lima]…"
– Jorge Edwards

„…mai mult decât capodopera genului «real visceralist»… un strigăt de dragoste pentru literatură."
– Baptiste Liger, *L'Express*

LEDA, *imprint al*
GRUPULUI EDITORIAL CORINT

Designul copertei: Andreea Apostol
Imaginea copertei: 123rf.com

www.ledabooks.ro
ISBN: 978-973-102-400-4
9789731024004
www.grupulcorint.ro